

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี

ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

Desirable Characteristics of Educational Institution Administrators under
the Jurisdiction of Office of the Non-Formal and Informal Education

Lopburi, during the Epidemic Situation of COVID-19

วันชัย พลุกษาชีพ¹ กรองทิพย์ นาควิเชตร² วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามประเภทการทำงาน 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 118 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางจี้และมอร์แกน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ทุกรายการ และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

อีเมลล์ rjwanchai@gmail.com

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

อีเมลล์ krongtip.navichet@gmail.com

³ อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

อีเมลล์ wiralpathat@nmc.ac.th

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

3. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในประเด็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพผู้บริหารสถานศึกษา ให้ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง ทำให้มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยการสังเกตจากผู้ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ หรือเป็นที่ยอมรับในเรื่องบุคลิกภาพ หรือการขอคำแนะนำจากผู้บริหารสถานศึกษาที่อาวุโสกว่า 2) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรู้ความสามารถ โดยการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ในด้านต่างๆ ให้ทันต่อยุคสมัยพร้อมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 3) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเป็นผู้นำ โดยฝึกตนให้เป็นผู้ที่กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และพร้อมเผชิญต่อปัญหาอุปสรรค และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น 4) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยการฝึกปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีจิตใจที่มั่นคง ยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีสติ ตระหนักรู้การอดทนอดกลั้นในการปฏิบัติตน 5) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี โดยฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้แสวงหาความรู้ อยู่เสมอ เปิดใจยอมรับในสิ่งใหม่ตามยุคสมัย และทดลองใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อใช้ในการทำงาน

คำสำคัญ: คุณลักษณะ, ผู้บริหาร, โควิด-19

Abstract

The research purposes were: (1) to study the characteristics of educational institution administrators; (2) to compare the characteristics of educational institution administrators under the jurisdiction of the Office of the Non-Formal and Informal Education Lopburi, during the epidemic situation of COVID-19, classified by the work experience; and (3) to study the guidelines for the characteristics development of educational institution administrators under the jurisdiction of the Office of the Non-Formal and Informal Education Lopburi, during the epidemic situation of COVID-19. The population was the administrators and teachers of educational institutions under the jurisdiction of the Office of the Non-Formal and Informal Education Lopburi; the sample group was the 118 personnel, determined by the Krejcie & Morgan table, and selected by the stratified

random sampling method. The research instrument was the 5-level estimate rating scale questionnaire with Index of Item Objective Congruence 1.00 and reliability 0.98. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, one-way Analysis of Variance, and pair comparison by Scheffe method.

The research findings were:

1. The characteristics of educational institution administrators under the jurisdiction of the Office of the Non-Formal and Informal Education Lopburi, during the epidemic situation of COVID-19 found the overall was at high level, for each aspect were at high to highest level.

2. The comparative research of characteristics of educational institution administrators under the jurisdiction of the Office of the Non-Formal and Informal Education Lopburi, during the epidemic situation of COVID-19, found all aspects did not different.

3. The guidelines for the characteristics development of educational institution administrators under the jurisdiction of the Office of the Non-Formal and Informal Education Lopburi, during the epidemic situation of COVID-19 consisted of: (1) the personality aspect: the educational institution administrators should develop personality before entering the position, to have knowledge on personality development and have guidelines for personality development by observing from the model administrators or acceptable in personality or seeking advice from senior educational institution administrators give advice; (2) the knowledge and ability aspect: the educational institution administrators should always seek new knowledge, and receive training to develop knowledge in various fields to keep up with the modern era and the events that occur; (3) the leadership aspect: the educational institution administrators should train themselves to be assertive, courageous, decision-making and ready to face obstacles, and take responsibility for the results; (4) the morality and ethics aspect: the educational institution administrators should practice themselves to be mentally stable, adhering to religious principles, acting as a role model, being mindful, knowing patience and forbearing in one's own practice; and (5) the communication and using technology aspect: the educational institution administrators should always train themselves to be knowledge seekers, open-minded to accept new things according to the era, and experimenting with modern technology for use in work.

Keywords: Characteristics, administrators, COVID-19

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

สถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมพื้นฐานเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในทุกด้าน มีหน้าที่พัฒนาเด็กวัยเรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นศูนย์รวมของเด็กในชุมชนที่มาจากครอบครัวที่ต่างกัน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาโรคต่างๆ เมื่อนักเรียนคนใดคนหนึ่งเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อและมาเข้าเรียนในสถานศึกษาจึงมีโอกาที่จะแพร่กระจายเชื้อโรคไปสู่ นักเรียนคนอื่นๆ ได้จากการเล่น การใกล้ชิด และทำกิจกรรมร่วมกันสถานศึกษา จึงเป็นสถานที่สำคัญมากต่อการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค หรืออาจเปรียบได้ว่า "สถานศึกษา" นับเป็น "Shelter" สำหรับนักเรียนที่ต้องคำนึงและให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเป็นอันดับแรกๆ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ที่จะส่งผลกระทบต่อ ระบบการจัดการเรียนการสอนและสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา สิ่งสำคัญที่สุดในช่วงระยะเวลาต่อจากนี้ไปทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรของสถานศึกษา ต้องปรับตัวกับการใช้ชีวิตวิถีใหม่ "New Normal" เน้นการปฏิบัติภายใต้มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างเคร่งครัดเพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยจากโรคโควิด-19 ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพและปลอดภัยจากโรค (สุขุม กาญจนพิมาย, 2563)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยให้จัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้ โดยการใช้อยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการ ทั้งจากนักเรียน ครู และโรงเรียน พร้อมทั้งปรับปฏิทินการศึกษาของไทย ให้เอื้อต่อการ "เรียนเพื่อรู้" ของเด็กมากขึ้น รวมทั้งปรับตารางเรียนตามความเหมาะสม โดยเวลาที่ชัดเจนจะคำนึงถึงภาระของทุกคนและการได้รับความรู้ครบตามช่วงวัยของเด็กและ บุคลากรทางการศึกษาทุกท่าน จะได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

การบริหารงานในสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้การบริหารงานในสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารงานในสถานศึกษา จึงต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงวิธีการในการบริหารงานในสถานศึกษาตามความรู้ ประสบการณ์ หรือทักษะความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาถึง คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อให้ทราบถึงลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา และได้ข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามประเภทการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยอาศัยแนวคิดของ สต็อกคิลล์ (Stogdill, 1974 : 74) เป็นหลักแล้วนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

<p>ประสบการณ์การทำงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต่ำกว่า 5 ปี 2. 6 – 10 ปี 3. 11 – 15 ปี 4. 16 ปีขึ้นไป
--

ตัวแปรตาม

<p>คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบุคลิกภาพ 2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความรู้ความสามารถ 3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ 4. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม 5. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี
--

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี จำนวน 178 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี จำนวน 118 คน จากการใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม 3 ตอน พัฒนามาจากงานวิจัย ศุภมาส วิสัยนาม (2560) ที่ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี

1. แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ซึ่งกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามแบบของเบสท์และคาห์น (Best and Kahn) โดยให้คะแนนแต่ละข้อ (ฮานินท์ ศิลป์จารุ, 2550)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจะเป็นคำถามปลายเปิด (Open End)

2. แบบสัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนด โครงสร้าง และเนื้อหาของแบบสอบถาม

2. ศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม และสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม ตัวแปรที่จะศึกษา ทั้ง 5 ด้าน เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

3. จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยฉบับร่างให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์

4. นำเครื่องมือวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คุณภาพของเครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา แจ้งถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี และกำหนดวันรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ได้ข้อมูล 118 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ย รายข้อที่ได้มาแปลผลตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1983)
3. วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการทดสอบค่า (F-test) สำหรับจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่า One way analysis of variance
4. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางพร้อมบรรยายประกอบ
5. สัมภาษณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (mean)
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในภาพรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลค่า	อันดับ
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.34	0.60	มาก	5
2. ด้านความรู้ความสามารถ	4.42	0.59	มาก	3
3. ด้านความเป็นผู้นำ	4.36	0.62	มาก	4
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.51	0.48	มากที่สุด	1
5. ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	4.44	0.50	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.44	0.54	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.50) และด้านที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.60)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	S.D.	F	p
1. ด้านบุคลิกภาพ	ต่ำกว่า 5 ปี	4.22	0.61	2.46	0.07
	6-10 ปี	4.29	0.60		
	11-15 ปี	4.25	0.69		
	16 ปีขึ้นไป	4.58	0.48		
2. ด้านความรู้ความสามารถ	ต่ำกว่า 5 ปี	4.40	0.59	0.81	0.49
	6-10 ปี	4.42	0.58		
	11-15 ปี	4.29	0.68		
	16 ปีขึ้นไป	4.54	0.53		
3. ด้านความเป็นผู้นำ	ต่ำกว่า 5 ปี	4.30	0.61	0.79	0.50
	6-10 ปี	4.38	0.63		
	11-15 ปี	4.26	0.70		
	16 ปีขึ้นไป	4.49	0.55		
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ต่ำกว่า 5 ปี	4.44	0.48	0.66	0.58
	6-10 ปี	4.51	0.48		
	11-15 ปี	4.48	0.54		
	16 ปีขึ้นไป	4.60	0.43		
5. ด้านการสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยี	ต่ำกว่า 5 ปี	4.50	0.49	1.56	0.20
	6-10 ปี	4.67	0.44		
	11-15 ปี	4.40	0.54		
	16 ปีขึ้นไป	4.57	0.46		
ภาพรวม	ต่ำกว่า 5 ปี	4.37	0.49	1.13	0.34
	6-10 ปี	4.45	0.50		
	11-15 ปี	4.34	0.58		
	16 ปีขึ้นไป	4.55	0.43		

จากตารางที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

จากการศึกษาแบบสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สรุปได้ดังนี้ 1) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพผู้บริหารสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง ทำให้มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ และมีแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพโดยการสังเกต จากผู้ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ หรือเป็นที่ยอมรับในเรื่องบุคลิกภาพ หรือการขอคำแนะนำจาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาวุโสกว่าเป็นผู้ให้คำแนะนำ 2) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรู้ความสามารถ โดยการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ในด้านต่างๆ ให้ทันต่อยุคสมัยพร้อมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 3) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเป็นผู้นำ โดยฝึกตนให้เป็นผู้ที่กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และพร้อมเผชิญต่อปัญหาอุปสรรค และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น 4) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยการฝึกปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีจิตใจที่มั่นคง ยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีสติ รู้การอดทนอดกลั้นในการปฏิบัติตน 5) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี พบว่า โดยฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เปิดใจยอมรับในสิ่งใหม่ตามยุคสมัย และทดลองใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อใช้ในการทำงาน

อภิปรายผล

1. การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา กาญจนพันธ์ (2564) ที่ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่าการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้บริหารจำเป็นต้องนำเทคนิคและวิธีการต่างๆ โดยเฉพาะการเป็นผู้นำตามสถานการณ์เพื่อให้ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรของสถานศึกษา ต้องปรับตัวกับการใช้ชีวิตวิถีใหม่ "New Normal" เน้นการปฏิบัติภายใต้มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างเคร่งครัด เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยจากโรคโควิด-19

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงาน กศน. เรื่องแนวทางการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ครูและบุคลากร ของ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรีจึงมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง 5 ด้าน ได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ ชุตินา ศิริไพรวรรณ (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีประเด็นสำคัญและน่าสนใจที่พบในงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากถึงระดับดีมาก สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ควรนำมากำหนดเป็นจุดเด่นขององค์กร เพื่อเป็นแบบอย่างอันดีงาม ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรีและให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นการศึกษาข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัย หากมีกรณีเกิดโรคติดต่อ หรือสถานการณ์ที่จำเป็น ซึ่งสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้โดยปกติได้

(2) ควรคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ควรทำการศึกษาถึงความคิดเห็นของ นักศึกษา และผู้ปกครองด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แนวทางการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19.
19. ชุตินา ศิริไพรวรรณ. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ธานินทร์ ศิลป์จาร. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ วี อินเทอร์เน็ต.
- รัตนา กาญจนพันธ์. (2564). การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภมาส วิลีชนาม. (2560) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุขุม กาญจนพิมาย. (2563). คู่มือการจัดพิธีทางศาสนาและการจัดกิจกรรมทางประเพณี ในสถานการณ์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข บริษัท ทีเอส อินเทอร์เน็ต จำกัด.